

ЧЕРКАСОВА Дана Едуардівна

здобувач вищої освіти 3 курсу юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України

ПІДДУБНИЙ Олексій Юрійович

науковий керівник, завідувач кафедри цивільного та господарського права, доктор юридичних наук, професор
(м. Київ, Україна)

ОСОБИСТЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО ОСОБИ НА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СЕБЕ ШЛЯХОМ ВИДАЛЕННЯ ЇЇ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ (ПРАВО НА ЗАБУТТЯ)

Право на забуття є важливим механізмом захисту персональних даних в умовах розвитку цифрових технологій. Воно дозволяє особі вимагати видалення або блокування інформації про себе, яка є неточною, застарілою або поширеною без законних підстав. Це право ґрунтується на принципі контролю особи над своїми персональними даними та відображає баланс між правом на приватність і суспільним інтересом у доступі до інформації.

На міжнародному рівні право на забуття закріплене в таких документах, як Загальний регламент про захист даних (GDPR) ЄС та рішення Суду Європейського Союзу у справі Google Spain SL. Ці акти встановлюють стандарти захисту персональних даних та правові механізми реалізації права на забуття. [1][3]

В Україні право на забуття частково регулюється Законом України «Про захист персональних даних» та іншими нормативно-правовими актами. Проте, існує потреба у більш чіткому законодавчому визначенні цього права та механізмів його реалізації. [2]

Реалізація права на забуття стикається з проблемами, пов'язаними із забезпеченням балансу між правом на приватність та свободою вираження поглядів, а також з технічними складнощами видалення інформації з Інтернету. Штучний інтелект також створює нові виклики для реалізації права на забуття, зокрема, через автоматизовану обробку великих обсягів даних. [4]

Для ефективної реалізації права на забуття необхідне подальше вдосконалення правових механізмів захисту персональних даних, зокрема, через прийняття спеціалізованого законодавства та адаптацію існуючих норм. Важливим є також міжнародне співробітництво у сфері захисту персональних даних та обмін досвідом щодо ефективної реалізації права на забуття. [5]

Право на забуття є важливою правовою інновацією, яка з'явилася в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та масового поширення інформації в Інтернеті. Це право дозволяє фізичним особам вимагати видалення або обмеження доступу до особистої інформації, яка є застарілою, неточною або такою, що завдає шкоди репутації. [5]

Одним з основних викликів, які постають перед правом на забуття, є його потенційний конфлікт із правом на свободу вираження поглядів. Стаття 19 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (МПГПП) гарантує свободу вираження думок, що є фундаментальним правом, яке підтримує відкритість і доступ до інформації. [6]

Водночас, коли інформація, що стосується конкретної особи, є застарілою або невірною, але залишається доступною в Інтернеті, виникає необхідність знайти баланс між захистом приватності та правом на доступ до інформації. Видалення певних даних може обмежити доступ до публічної інформації, що може мати негативний вплив на публічний інтерес. [4]

Українські правознавці активно досліджують концепцію права на забуття, аналізуючи його сутність, правові аспекти та можливості впровадження в національне законодавство. У збірці статей під редакцією І. В. Спасибо-Фатєєвої «Право на забуття» автори розглядають це право з позиції практики Європейського суду з прав людини та доктринальних підходів, намагаючись визначити його зміст та можливості реалізації в сучасних умовах. [4]

Загалом, українське законодавство поки що не містить чіткої регламентації права на забуття. Хоча Конституція України у статті 32 гарантує право на недоторканність приватного життя та забороняє збирання,

використання та поширення персональної інформації без згоди особи, на практиці відсутність чітких механізмів реалізації цього права ускладнює його застосування. [6]

Закон України «Про захист персональних даних» лише декларує загальні принципи захисту інформації, але не передбачає процедури видалення даних або обмеження їхньої обробки на вимогу суб'єкта персональних даних. Сучасні реалії потребують адаптації українського законодавства до європейських стандартів у сфері цифрових прав. [2]

Отже, право на забуття є важливим елементом захисту персональних даних в цифровому суспільстві. Його ефективна реалізація вимагає комплексного підходу, що включає чітке законодавче регулювання, розробку практичних механізмів застосування та забезпечення балансу з іншими правами людини.

Використана література

1. Регламент (ЄС) 2016/679 Європейського Парламенту та Ради від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний Регламент про захист даних) // Офіційний вісник Європейського Союзу. – L 119/1.
2. Закон України «Про захист персональних даних» № 2297-VI від 01.06.2010 р.
3. Рішення Суду Європейського Союзу у справі Google Spain SL, Google Inc. v Agencia Española de Protección de Datos, Mario Costeja González (C-131/12) від 13 травня 2014 року.
4. Спасибо-Фатєєва І.В., Харитонов Є.О. Здійснення та захист особистих немайнових прав фізичних осіб: навч. посібник. Харків: Юрайт, 2018. 232 с.

5. Безух Ю.В. Право на забуття як новітній засіб захисту персональних даних фізичних осіб // Вісник господарського судочинства. 2017. № 2. С. 160-167.

6. Богдан Ж.В. Право на забуття: проблеми теорії та практики // Європейське право та порівняльне правознавство: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 16-17 грудня 2016 р.). Ужгород: Видавництво ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2017. С. 36-39.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Юридичний факультет
Кафедра цивільного та господарського права

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИВАТНОПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 127 річниці заснування Національного університету біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, 15 травня 2025 р.)

Київ 2025

За зміст та якість матеріалів відповідальними є автори публікацій.

Актуальні питання приватноправового регулювання в умовах євроінтеграції: тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 127-річниці заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, 15 травня 2025 року.) / За заг. ред. проф. О.Ю. Піддубного. Київ, 2025. 234 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей, присвячених дослідженню актуальних питань у сфері приватного права в Україні та перспектив його розвитку і вдосконалення в контексті євроінтеграції.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів наукового ступеню, а також суддів, адвокатів та практикуючих юристів, спеціалістів у сфері приватного права.